

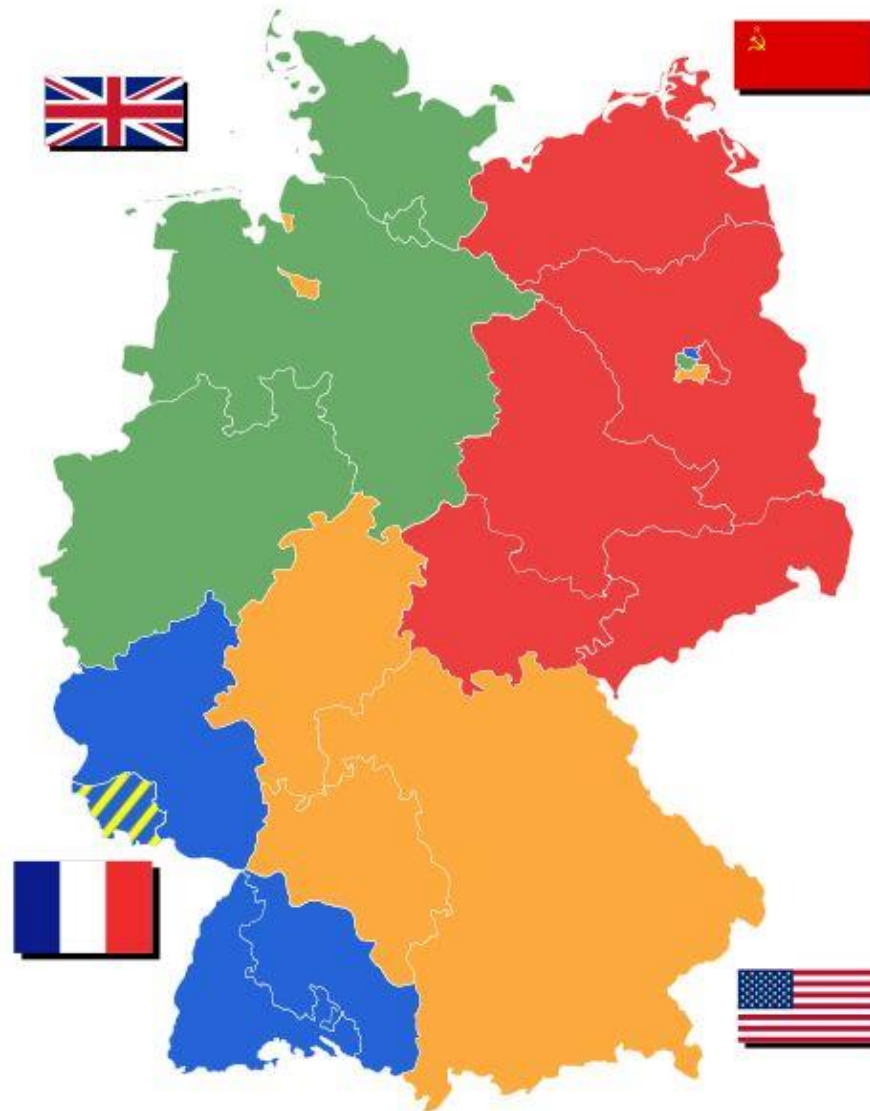
EFTERKRIGSTIDEN (Kalla kriget) 1945-1991

Efter 1945 – Fred och välfärd

- Europa var en världsdel i spillror. Politikerna som styrde hade varit med om krisen på 1920- och 1930 talen, världskrig, nazism, kommunism och diktatur. Nu skulle allt byggas upp igen och krig skulle undvikas till varje pris...
- **Marshallplanen** – Ekonomiskt stöd erbjöds de västeuropeiska länderna. USA satsade 13 miljarder dollar!!!
- VARFÖR???
- **Kol och Stålunionen** – Tyskland, Italien, Frankrike och BeNeLux inleder ett ekonomiskt samarbete. Grunden till dagens EU.

Tysklands uppdelning

Berlinblockaden 1948

- Berlin låg i sovjets zon och var också uppdelad i 4 delar.
- När väst ville införa gemensam valuta även i Västberlin, försökte Sovjet blockera alla transporter.
- Sovjet ville ha hela Berlin. Här blir kalla kriget ordentligt kallt!

Europa "befrias"

- I västra Europa fick de länder som befriats av Storbr. och USA välja sina regeringar själva.
- I östra Europa tillsattes "Moskvavänliga" diktaturregeringar. Dessa länder blev lydstaten eller satellitstaten till Sovjet.
- 1949 slås de allierades ockupationszoner ihop och bildar Västtyskland.
- Sovjets zon bildar Östtyskland, DDR och blir kommunistiskt.

Berlinmuren

- Västberlin moderniseras och byggs upp.
- I Östberlin monterar man ner fabriker och maskiner, och flyttar dessa till Sovjet. Man tar detta som skadestånd för Tysklands krig.
- Konsekvensen blir att folket i Östberlin flyr till Västberlin.
- 1961 har Sovjet fått nog. Man bygger Berlinmuren!

Berlinmuren

BERLINMUREN

GRAFIC MATS JERRENHALL, HENRIK BÄGE

Politisk gräns

Den yttre betongväggens topp var rundad för att göra det svårare att ta sig över.

Ytan mellan den inre och yttre muren var täckt med mjuk sand för att fotspår skulle synas.

Vaktorn

Ett signalstaket med tagtråd. Försökte någon ta sig över gick ett alarm i vaktornen.

Spikmattor

Den första betongbarrären från den östra sidan till gränzonen.

En förbudszon räckte flera hundratals meter vid muren.

VÄST-TYSKLAND

3,66 m

Tankhinder

Fordonsåika

3 m

ÖST-TYSKLAND

Järnridån

- Osynlig gräns mellan Öst och Väst.
- Sovjet ville ha en "buffertzon" till västmakterna.

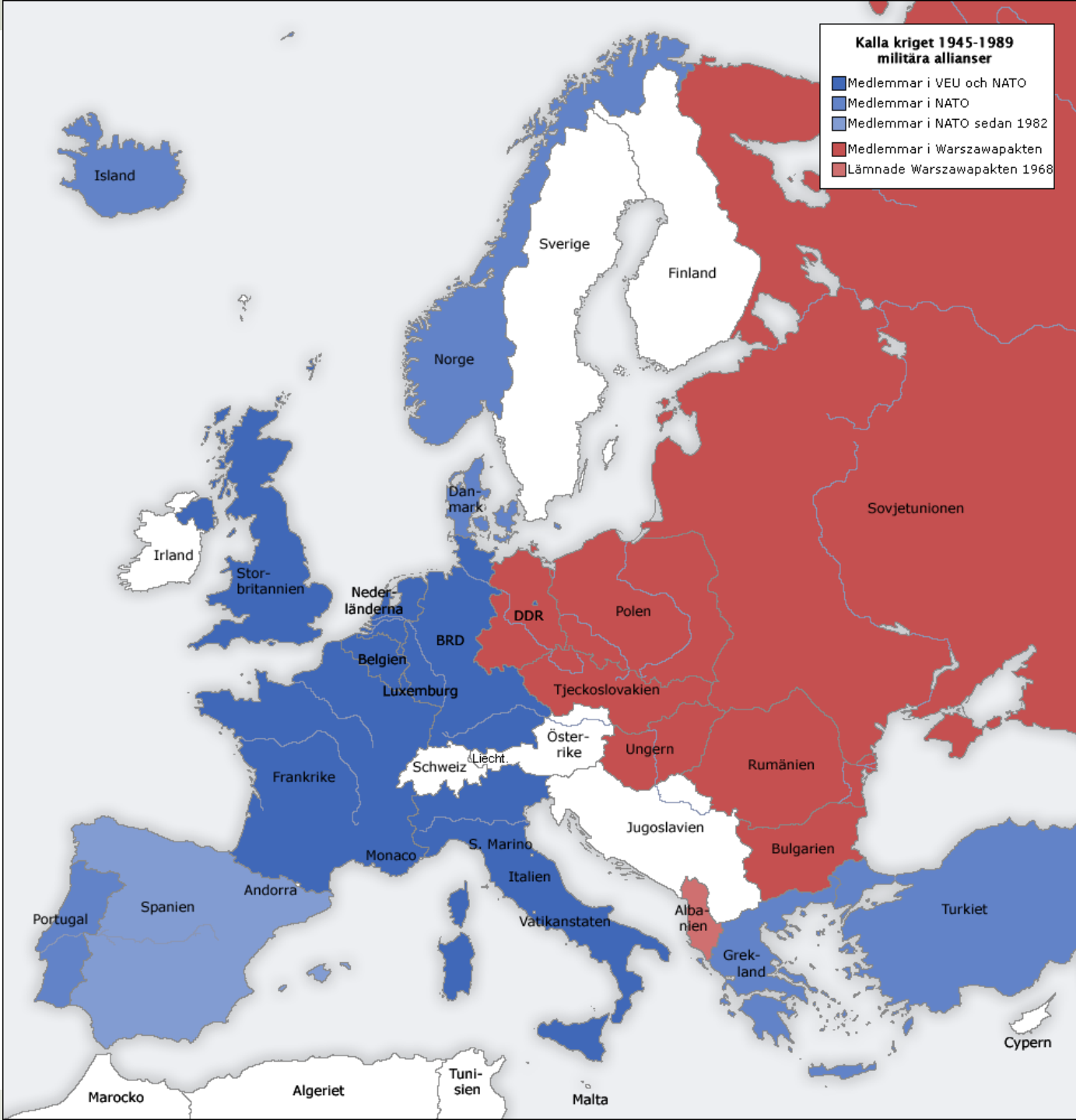
Pakter

- NATO (1951) – Försvarsallians i väst.
- Warszawapakten (1955) – Försvarsallians i öst.

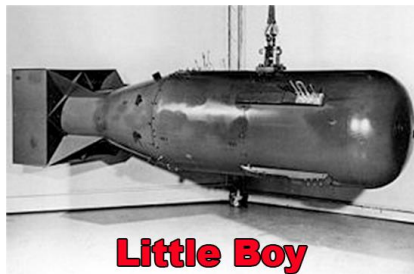
**Kalla kriget 1945-1989
militära allianser**

- Medlemmar i VEU och NATO
- Medlemmar i NATO
- Medlemmar i NATO sedan 1982
- Medlemmar i Warszawapakten
- Lämnade Warszawapakten 1968

Kapprüstning och terrorbalans

- USA var först med att använda atombomben.
- 1949 sprängde Sovjet sin första atombomb.
- 1952 sprängde USA sin första vätebomb.
- Knappt ett år spränger Sovjet sin första vätebomb.
- Största vätebomben ca 4000 ggr kraftigare än de atombomber som släpptes över Japan 1945.

- USA och Sovjet tävlade om vem som hade störst, flest och modernaste vapen. **Detta kallas för kapprüstningen!**

Kapprüstning och terrorbalans

- Man tävlade även på andra områden -> Rymdkapplöpningen.
- **Var denna kapprüstning endast negativ???**
- **Terrorbalans** - Båda sidor var lika väl utrustade med moderna vapen, som kunde spränga upp hela jorden 10-tals ggr om, men ingen vågar anfälla den andra pga rädslan för en motattack.
- Heta linjen - Det upprättades en direktlinje mellan Moskva och Washington.
- Skräcken för ett tredje världskrig gjorde denna epok till en lång och utdragen konflikt. Ett kallt krig!

Koreakriget 1950-1953

- Första väpnade konflikten av många under "Kalla kriget".
- USA och Sovjet krigar inte direkt mot varandra, utan via ombud! **Ombudskrig!**
- Korea hade redan innan AVK erövrats av Japan. I slutet av AVK befrias norra Korea av sovjetiska trupper.
- Sovjet bestämmer att Nordkorea ska ha ett kommunistiskt styre.
- Södra Korea befrias av USA. Såg till att det tillsattes en USA-vänlig regering samarbetade mot kommunismen.

Koreakriget 1950-1953

- 1950 invaderas Sydkorea av Nordkorea. Amerikanska trupper rycker in på uppdrag av FN.
- Dessa trupper befriar, återigen, Sydkorea och fortsätter sin framryckning över gränsen till Nordkorea.
- Då gick kommunistiska Kina, som samarbetade med Sovjet, in och stödde Nordkorea.
- Amerikanska trupperna trycks tillbaka.
- 1953 slutar kriget. 2 miljoner människor har mist livet. Korea fortfarande delat. HUR SER DET UT IDAG???

Koreakriget 1950-1953

Cubakrisen 1962

- 1959 tar Fidel Castro makten över Cuba. USA blir oroliga!
VARFÖR???
- Cuba ligger bara 30 mil söder om Florida, samt att Castro var kommunist.
- USA försöker störta Castros regering. (Grisbuktsfiaskot)
- Castro får stöd av Sovjet.
- USA märker att Sovjet börjat placera ut kärnvapenraketer på Cuba. John F Kennedy hotade med krig om dessa inte plockades bort!
- I oktober 1962 var världen så nära ett tredje världskrig man kan komma!

Cubakrisen 1962

Vietnamkriget 1955-1975

- Vietnam var en fransk koloni på 1800-talet.
- När fransmännen gav upp makten 1954, så delades landet i två delar.
- Det kommunistiska Vietminh styrde norra Vietnam och en USA-stödd diktaturregering styrde i söder.
- Folket i söder behandlades dåligt och missnöjet mot USA växer.
- 1960 bildas Nationella befrielsefronten (FNL), en gerilla i söder som fick vapen från Nordvietnam, som i sin tur fick vapen och stöd från Sovjet och Kina.

Vietnamkriget 1955-1975

- Trots att den sydvietnamesiska får vapen och pengar av USA, lyckas man inte besegra FNL. Svår terräng!
- Rädslan för att hela Vietnam ska bli kommunistiskt gör att USA 1965 skickar dit soldater. Öppet krig mellan USA och Nordvietnam!
- Kriget blir blodigt och grymt. USA fällde tre ggr så mycket bomber över Vietnam som sammanlagt använts under hela AVK!!!
- Motståndet växer hemma i USA samt i övriga världen.
- 1973 lämnar USA Vietnam. 2 år senare segrar FNL och Nordvietnam och Vietnam blir ett enat kommunistiskt land.

Sovjetunionens fall - Kalla krigets slut

- 1953 dör Stalin. Diktaturen Sovjet försvagas något.
- Sovjets fall börjar i Polen där Lech Walensa leder uppror mot landets kommunistiska regering.
- 1985 blir Gorbatjov ny ledare i Sovjet. Pratar om "Glasnost och Perestrojka", öppenhet och frihet. Samt demokrati!
- I juni 1989 hålls fria val i Polen. Polen får den första icke kommunistiska regeringen i Östeuropa sedan AVK.
- 1989 kallas för "revolutionernas år". Berlinmuren rivs och det hålls fria val i Ungern, Tjeckoslovakien, Rumänien, Bulgarien, Albanien...

Sovjetunionens fall - Kalla krigets slut

- 1990 enas Tyskland till ett land.
- Boris Jeltsin tar över som ledare i Sovjet, som faller sönder. Vitryssland, Ukraina, Kazakstan blir egna stater. Kvar finns bara Ryssland.
- Sovjetunionen är ett minne blott...

Soviet Union Administrative Divisions, 1981

JUL 14 1982

THE LIBRARY
DEPOSITORY

The United States Government has not recognized the incorporation of Estonia, Latvia, and Lithuania into the Soviet Union. Other boundary representation is not necessarily authoritative.

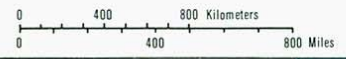
- ASSRs and AOs in the Caucasus
1. Adygeyskaya AO
 2. Karachayo-Cherkesskaya AO
 3. Kabardino-Balkarskaya ASSR
 4. Severo-Osetinskaya ASSR
 5. Checheno-Ingushskaya ASSR
 6. Yugo-Osetinskaya AO
 7. Adzharskaya ASSR
 8. Nagorno-Karabakhskaya AO
 9. Nakhichevanskaya ASSR (Azerbaijan SSR)

* No oblast-level administrative divisions

KAZAKH Union Republic (SSR)

- Union Republic (SSR) center
- Oblast, Kray, or Autonomous Republic (ASSR) boundary
- - - Autonomous Oblast (AO) or Autonomous Okrug (AOK) boundary

All Union Republic administrative centers are shown. The only other administrative centers shown are for oblasts having the same name as their administrative centers.

HERE

Rubrik

■ <http://slideplayer.se/slide/1953282/>